

**DENGE VE
DENETLEME
AĞI** BIRARADA.ORG

Demokrasi BAROMETRESİ

POLİTİKA BELGESİ NO:15

23 Eylül 2014

KAMPANYA FİNANSMANININ ŞEFFAFLIĞI YOLUNDA İLK ADIMLAR ATILDI

Siyasetin finansmanı, demokratik bir ülkede **özgür ve adil bir siyasi rekabet** için yaşamsal bir öneme sahiptir. **Kampanyaların finansmanının açık ve şeffaf bir biçimde yürütülmesi, adil bir rekabet ortamının sağlanması ve seçmen ile seçilen kişi arasında güven inşasının oluşması için, Denge ve Denetleme Ağı olarak Cumhurbaşkanlığı seçim kampanyasının finansmanının şeffaflığı çağrısında bulduk.** Kampanya süresince Cumhurbaşkanı adayları tarafından beklentileri karşılamasa da, bazı adımlar atıldı. Siyasetin finansmanının şeffaflığına ilişkin vurguladığımız uluslararası standartlar tam anlamıyla karşılanmadı

ancak atılan bu küçük adımların iyi bir başlangıç olduğunu düşünüyoruz.

Denge ve Denetleme Ağı olarak, **Cumhurbaşkanı adaylarının gönüllü olarak uygulamaları için çağrıda bulunduğumuz 10 adıma dair değerlendirmemizi sizlerle paylaşıyoruz.**¹

¹ 10 Adımda Halkın Şeffaf Cumhurbaşkanı, Politika Belgesi No:13, Temmuz 2014, <http://birarada.org/kategori/politika-belgelerimiz>

² <http://www.haberturk.com/gundem/haber/965192-erdogan-ihsanoglu-ve-demirtasin-mal-varliklari>

³ 10 Adımda Halkın Şeffaf Cumhurbaşkanı.

10 Adımda Halkın Şeffaf Cumhurbaşkanı³

- Aldığınız nakdi bağışları ve yardımları ve kampanya harcamalarınızı kamuoyu ile paylaşmak için bir internet sitesi oluşturun.
- Bağışçılarınızın kimler olduğunu, mesleki statülerini, nerede çalıştıklarını ve yaptıkları bağış miktarlarını açık bir şekilde, günlük olarak internet sitenizde paylaşın.
- Mal bildirimini, internet sitenizde paylaşın.
- Mal bildiriminde bulunurken varsa, yurt içi, yurt dışı mallarınızı, hisse senetlerinizi ve ticari ortaklıklarınızı da internet sitenizde paylaşın.
- Toplanan bağışları ve kampanya için yapılan harcamaları tablolar halinde günlük olarak internet sitenizde kamuoyuyla paylaşın.
- Seçim hesapları ile harcamalarınıza ilişkin bilgi ve belgeleri *yetkili kişiler veya avukatlar* aracılığıyla kayda alın.
- Seçim kampanyanız için kendi kişisel kaynaklarınızı kullanacaksanız, oluşturduğunuz bütçenin nerede, ne kadar ve nasıl kullanıldığına dair tutulan kayıtları kamuoyu ile internet sitenizde paylaşın.
- Siyasi partilerin sizin için yaptığı her toplantıyı ve bu toplantıların maliyetlerini düzenli olarak internet sitenizde kamuoyu ile paylaşın. Merkezi ve yerel idarelerin mali kaynaklarını kampanyalarınızda kullanmayın.
- Seçim kampanyasının harcamalarının tek bir hesaptan yapılmasını sağlayarak kayıt dışılığı önleyin.
- İnternet siteniz vatandaşların soru sorabileceği ve bilgi talep edebilecekleri bir formatta olsun. Sorulara ve bilgi taleplerine 48 saat içinde cevap verin, bunları internet sitenizde yayınlayın.

Değerlendirme

Seçim boyunca, Cumhurbaşkanı adayları Recep Tayyip Erdoğan, Selahattin Demirtaş ve Ekmeleddin İhsanoğlu, kampanya finansmanının şeffaflığı konusunda önemli adımlar attılar. Atılan bu tarihi adımlar, uluslararası standartları tam olarak karşılamasa da, Türkiye'de siyasetin finansmanının şeffaflığı yolunda önemli bir başlangıçtır. Önerdiğimiz 10 adıma ulaşmak için önümüzde uzun bir yol var. Bu seçimlerde atılan adımlar, bir sonraki seçimlerdeki kampanyaların finansmanının şeffaflığının sağlanmasında olumlu bir rol oynayacaktır.

Öncelikle, bütün adaylar seçimler için kendi **internet sitelerini** oluşturmuşlardır. İnternet sitelerinde yer almamasına rağmen, **adayların mal beyanları** kamuoyu ile paylaşılmıştır.² Adayların bağışçılarının sayısı ve toplam bağış miktarı kampanya süresince belirli aralıklarla medyada yer almıştır.

Önerilerimizden biri olan, **bağışçıların kimler olduğu, mesleki statüleri ve yaptıkları bağış miktarları**, adayların hiç biri tarafından kamuoyu ile paylaşılmamıştır. Adaylar **mal bildiriminde bulunurken** yurt içi, yurt dışı mallarını, hisse senetlerini ve ticari ortaklıklarının olup olmadığını, varsa bunların miktarlarını kamuoyu ile paylaşmamışlardır. Seçim kampanyalarında kullandıkları **kişisel kaynaklar** ve bunların miktarları da kamuoyu ile paylaşılmadığından, dönem dönem şeffaflık tartışmaları gündeme gelmiştir.

Adayların hiç biri, **siyasi partilerin kendileri için yaptıkları toplantıları** ve bu toplantıların maliyetlerini internet sitelerinde paylaşmamışlardır. Ağıımızın önerileri arasında, kayıt dışılığı önlemek için, **seçim harcamalarının tek bir hesaptan** yapılması vardı. Ancak medyaya yansımadağı ve Yüksek Seçim Kurulu'nun da (YSK) konuya ilişkin bir açıklaması olmadığı için, harcamaların tek bir hesaptan yapıp yapılmadığını bilmiyoruz. Bununla beraber, **kampanya harcamalarına** ilişkin, Selahattin Demirtaş, internet sitesinde periyodik olarak seçim boyunca ne kadar harcama yapıldığını paylaşmıştır. Ayrıca, Selahattin Demirtaş'ın internet sitesi vatandaşların rahatlıkla soru sorabilecekleri ve bilgi talep edebilecekleri bir formatta hazırlanmıştır.

Siyasetin finansmanının şeffaflığı yolunda, önemli bir başlangıç yaptık. Denge ve Denetleme Ağı olarak, bu yolda devam ederek, önümüzdeki genel seçimlerde siyasetin finansmanının şeffaflığı ile ilgili çalışacağız.

Uzun dönemde amacımız, yaptığımız çalışmalarla Türkiye'de siyasetin finansmanına dair gerekli düzenlemelerin yasalaşmasına katkıda bulunmaktır. Uluslararası standartlara ve iyi uygulamalara ulaşana kadar, Denge ve Denetleme Ağı olarak, siyasetin finansmanının şeffaflığına dair yılmadan çalışmalarımıza devam edeceğiz.